

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Contra eos, qui manus in Clericos vel personas Ecclesiasticas injiciunt
temere violentas. 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

- Contra Clericum, qui, occasione alicujus quæstionis, Clericum aliquem captivaverit.* 32
Contra Clericos, qui mutilant vel occidunt Cler. 33
De litigantibus super una Præbenda in aliqua Ecclesia Diocesis Colonienfis. 34
Ne aliquis Clericus sacrilegis seu excommunicatis aut usurariis assistat, vel eos defendat. 35
Ne Clerici, Capellani Nobilium excommunicatorum, cum ipsis dominis suis ultra mensem permaneant. 36
Contra eos, qui sententiam Excommunicationis damnabiliter vitpendunt. 37
Contra computrescentes in Excommunicatione ultra annum, quomodo procedendum. 38
Vt Prælati & qualibet Ecclesiastica persone ad observationem statutorum istorum fideliter teneantur. 39
Contra Clericos, in executionibus sententiarum remissos, & sententias ipsas modo debito non servantes. 40
Contra eos, qui in loco interdicto celebraverint. 41
Vt, percepto foresaeto, statim cessetur à Divinis, ne quis possit se per crassam ignorantiam excusare. 42
Vt hæc statuta ad personas Ecclesiasticas cujuscunque Ordinis extendantur. 43
Vt hæc statuta, ne aliquem latere possint, tam in Capitulis quam in aliis locis, sepius publicentur. 44
Vt nomina sacrilegorum, posita in Registro, sepius recitentur. 45

STATUTA
 D. ENGILBERTI
 ARCHIEPISCOPI
 COLONIENSIS.

In Nomine Domini, Amen.

ENGILBERTVS, Dei gratia sanctæ Colonienfis Ecclesiæ Archiepiscopus, sacri Imperii per Italiam Archicancellarius. Quamvis ad manutenendam ac defendendam Immunitatem, & ad conservandum Ius & libertatem Ecclesiarum ipsarum & Ecclesiasticarum personarum, & eorum qui in sortem Domini sunt vocati, plurima tam Canonica quam Legalia edita sint Statuta, & diversæ etiam à diversis Nostris Prædecessoribus ac Majoribus super hoc Provisiones emanarint; tamen, quia excrecente malitia quorundam, zelum Dei non habentium, nova gravamina, exactiones & adventiones pravæ & detestabiles contra Ecclesiã Dei & Ecclesiasticas personas machinantium, ipsa Ecclesia per Statuta & provisiones hujusmodi, à suis oppressionibus, quas patitur à diversis, nullatenus sublevarur: Nos, considerantes, quod contra diversas & innumerabiles tribulationes & injurias, quas à nonnullis (qui nomen Domini in vacuum recipere non formidant, & solo nomi-

ne se gloriantur Christianos,) Ecclesiis & Ecclesiasticis personis frequenter, & maxime modernis temporibus, inferuntur, paucissimi, immo nulli etiam Ecclesiæ Devotorum se opponunt, licet ex debito omnes ad hoc sint obligati, & maxime locorum moderatores & Iudices seculares, qui ex Imperiali etiam Constitutione, ad ulciscendum Ecclesiarum & Ecclesiæ Ministrorum injurias in sacrilegos sunt adstricti, non expectato quod ab eis ultio injuriarum exposcatur; propter quod contingit, malos in malo plus animari, & Ecclesiam, cum non sit qui consoletur eam, sentire in rebus & personis multiplex detrimentum. Volentes itaque incursum malorum, se erigentium ex adverso contra Ecclesiam Dei & Ecclesiasticam libertatem, coërcitione, qua possumus, obviare; salvis & in suo robore duraturis Constitutionibus & Ordinationibus Prædecessorum Nostrorum, per quas Ecclesiis & Ecclesiasticis personis in suis Libertatibus est prospectum; quas nos innovamus & approbamus, & præcipimus per Nostram Civitatem & Diocesim inviolabiliter observari; salvis etiam Turibus Prælatorum & Ecclesiarum consuetudinibus, licitis & honestis Electionibus, tam in Prælaturis quam aliis Beneficiis, correctionibus & Ordinationibus, ac aliis libertatibus hucusque in Ecclesiis habitis & servatis; quæ omnia & singula ipsis Ecclesiis & Ecclesiasticis personis confirmamus, & firma ac illibata volumus permanere: De communi consilio & assensu Capituli Nostræ & omnium Prælatorum & Ecclesiarum & Cleri Civitatis & Diocesis Colonienfis, & ad illorum sollicitam instantiam, ut Præsumptorum coërceatur audacia, & possint viri Ecclesiastici tuti inter improbos Divinis Obsequiis ferventius infundare;

I. *Contra eos, qui manus in Clericos vel Personas Ecclesiasticas injiciunt temere violentas.*

STatuimus, ut sacrilegi, qui, suadente diabolo, Dei timore postposito, manus injiciunt in Clericum vel alias personas Ecclesiasticas & Religiosas, temere violentas, & ex hoc incidunt in Excommunicationis sententiam Canonis jam prolata, per frequentem denunciationem & communionis denegationem, Reconciliationis gratiam quærere, & de offensa satisfacere compellantur: cum de injectione hujusmodi confiterit per facti evidentiam, vel publicam famam, vel aliam fidem, coram loci Ordinario faciendam per juramentum injuriam passi, si fuerit persona honesta & fide digna; vel per testes in loco, in quo sacrilegi domicilium habuerint, & in quo sacrilegium committitur: si committens, dominus loci fuerit, cessetur à Divinis; & ipsi sacrilegi per omnes Ecclesias Conventuales & Parochiales ac Capellas Civitatis Colonienfis (si injuria

Excommunicati qui quomodo ad satisfactionem compellendi.

in Civitate committatur) singulis diebus Dominicis & Festivis excommunicati publice & nominatim, si eorum nomina sciri poterunt, alioqui in genere, nuncientur. Si injuria extra Civitatem committatur, similiter denuncientur per omnes Ecclesias, Conventuales, Parochiales, ac Capellas Decanatus illius, vel etiam Archidiaconatus, in quo hoc contingit. Ita tamen, quod nihilominus ad denunciationem eorundem, pro ipso forefacto ubicunque commisso, & intra Civitatem & extra, ultra procedatur per loci Ordinarium, prout hoc visum fuerit expedire. Si vero dicti sacrilegi, per mensem, hujusmodi denunciationem sustinerint, minime satisfacientes, ex tunc singulis diebus Dominicis & Festivis, campanis pulsatis & candelis extinctis, per Ecclesias Conventuales, Parochiales & Capellas, ut proxime dictum est, denuncientur excommunicati, & ab omnibus arctius evitandi, donec læso, Nobis, & Ecclesiæ, satisfecerint competenter & evidenter, & Autoritate Apostolica Absolutionis Beneficium consequantur.

Quod si per dimidium annum in Excommunicatione perstiterint, hujusmodi Denunciationibus vilipensis, si Laici Nobiles fuerint hujusmodi sacrilegium committentes, Terra eorum & Districtus, si eos habuerint, ipso facto Ecclesiastico suppositi sint Interdicto: quod nullatenus relaxetur, nisi de commisso fuerit legitime satisfactum. Si autem fuerint alii quam Nobiles, domini Terræ, in quorum Districtibus manent, ex tunc moneantur per loci Ordinarium, ut dictos sacrilegos compellant per Bonorum, quæ in suis habent districtibus, subtractionem, vel quemcunque alium modum, ut ipsi sacrilegi satisfaciant, & Absolutionis Beneficium requirant. Et, si ipsi domini in hoc negligentes fuerint, ex tunc per Loci Ordinarium excommunicentur: quod si sustinerint animo indurato usque ad annum, ex tunc Terra eorum Ecclesiastico sit supposita interdicto. Salyis pœnis contra delinquentes hujusmodi & participantes constitutis; ad quas procedant nihilominus, prout hoc visum fuerit expedire.

II. *Contra incendiarios & effractores Ecclesiarum & Monasteriorum, & Bonorum Ecclesiasticorum.*

Contra incendiarios autem & effractores Ecclesiarum & Monasteriorum, cum ipso facto sint excommunicati, eodem modo procedi statuimus & mandamus; adjicientes, ut, si habuerint terram vel districtum, illa, post tres menses à tempore perpetrati criminis, Ecclesiastico supposita sint interdicto. Cum autem incendiarii aliarum rerum & Bonorum Ecclesiarum & Monasteriorum, sint, tanquam sacrilegi, excommunicandi: statuimus, ut tales moneantur nominatim (si eorum nomina

sciri potuerint, alioqui in genere,) per Ordinarium loci, in quo committi contingit hujusmodi forefactum, ut intra septem dies à die monitionis satisfaciant: alioqui idem Ordinarius ex tunc sine dilatione ipsos excommunicet, & excommunicatos denunciaret, & faciat denunciari in locis ubi hoc visum fuerit expedire; ita quod, nisi intra quindenam à tempore excommunicationis & denunciationis satisfecerint, ex tunc singulis diebus Dominicis & Festivis, campanis pulsatis & candelis extinctis, per omnes Ecclesias Conventuales, Parochiales & Capellas Civitatis (si in Civitate contingit) seu Decanatus vel Archidiaconatus illius loci, excommunicati publice nuncientur; sicut de incendiariis Ecclesiarum est præmissum. Et, si per sex menses in Excommunicatione contumaciter perstiterint, si habent Districtus, illi sint ex tunc interdicti: aliorum autem, districtus non habentium; domini moneantur; & procedatur sicut superius de injectoribus manuum continetur.

Quindenam
pro 15
dieb.

III. *Contra violatores immunitatum & dotum Ecclesiarum.*

Statuimus item de his, qui violant Ecclesiarum immunitates seu Dotes, ut violatores hujusmodi, videlicet qui hominem de immunitate seu dote extraxerint, vel aliam rem abstulerint, vel modo alio eam præsumpserint violare, quos tanquam sacrilegos in his scriptis excommunicamus, simili modo quo diximus de incendiariis Bonorum Ecclesiarum, publice excommunicati denuncientur. Et, si plures fuerint, vel judex secularis sit, qui hujusmodi violentiam fecerint, locus in quo tales domicilium habuerint, sit ipso facto interdictus: & in loco, ubi immunitas læsa est, cessetur à Divinis.

IV. *Contra raptores & invasores Bonorum Ecclesiarum & Ecclesiasticarum personarum.*

Atque ad reprimendum importunam præsumptionem raptorum, prædonum & invasorum Bonorum ac rerum Ecclesiarum, Monasteriorum, & Ecclesiasticarum personarum: statuimus, ut quilibet locus seu Parochia Nostræ Civitatis vel Diœcesis, ad quem vel ad quam ipsi raptores, prædones & invasores pervenerint, seu præda, spoliū vel rapina deducta fuerint, vel ubi prædæ ipsius emptor fuerit, ipso facto sit Ecclesiastico suppositus Interdicto: & quamdiu ibi fuerit, cessetur penitus à Divinis. Et, si per triduum ibi steterint, licet ex tunc recesserint, vel ad alia loca se transfulerint, vel præda seu spoliū * alias deductum fuerit, nihilominus Parochia seu locus, in quo triduo manserint, vel ubi præda consumpta fuerit, maneat per duos menses in-

* alias

Forefactum, pro maleficio sumitur. Excommunicatos denunciandi quis olim m. Aus.